

Tækkemanden

Nr. 1- 2008

Taghældning er afgørende for fagets fremtid
Læs formandens kommentar på side 3

Stråtagets Kontor til debat
Læs om generalforsamlingen på side 10 og 11

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør:
Konsulent Petter Astrup,
PR Konsortiet/Carsten Sivertsen

Redaktionsudvalg:

Erling Bach Pedersen,
Henrik Henriksen

Tryk:

Elbo. papir: 140 gram Multi Offset

Opsætning:

Forsidefoto: Anders Bach
Layout/dtp: Dansk Byggeri/
Ditte Brøndum

Udgiver:

Dansk Tækkemandslaug

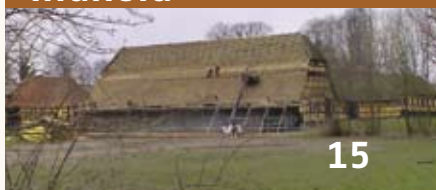
Dansk Tækkemandslaug (DTL) er en forening af selvstændige tækkemænd. DTLs formål er at koordinere tækkemændenes fælles interesser på landsplan. DTL arbejder for at sikre en høj kvalitet af det tækkearbejde, der udføres af foreningens medlemmer.

Det er en betingelse for at være medlem, at man kan honorere de faglige krav, som foreningen stiller. Nye medlemmer bedømmes af laugets optagelseskomite.

Laugets medlemmer ønsker, at deres kunder skal være glade for og stolte af deres stråtag. Det er en forudsætning for, at stråtaget som sådan kan bevares og vort håndværk bestå. At få udført et stykke tækkearbejde er en tillidssag. Derfor er det et krav, at laugets medlemmer er optaget i Dansk Byggeri og herigennem tilknyttet BYG GARANTIORDNING for at sikre, at kunderne får udført et kvalitets- og håndværksmæssigt korrekt tækkearbejde.

Dansk Tækkemandslaug
Odensevej 169
5500 Middelfart
Tlf. 72 16 02 43
taekkelaug@taekkelaug.dk
www.taekkelaug.dk

Indhold

15

5

10

Indhold

- 2 Ny på bladet
- 2 Mødekalender
- 3 Formanden har ordet
- 3 Nyt bygningsreglement
- 5 Stråtagets A-Z
- 7 Sådan brugte de tækkekæppene
- 7 Stråtag i 'god' vækst
- 8 Nyt fra Dansk Byggeri
- 10 Generalforsamling 2008
- 13 Kunden har også et ansvar for taget
- 15 Danmarks højeste stråtag, En sydfynsk perle
- 18 Stråtagsundersøgelse

Ny på bladet

Fra og med dette nummer har vi fået assistance til bladproduktionen fra Carsten Sivertsen fra PR Konsortiet. Han vil fremover bistå bladets redaktør Petter Astrup med at skrive indholdet. PR Konsortiet indledte i 2008 et samarbejde med Dansk Byggeri og leverer bl.a. også artikler til magasinet Byggeriet.

Carsten Sivertsen

Mødekalender 2008-2009

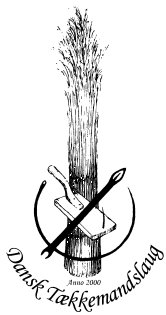
Fredag den 29. august 2008
Lørdag den 30. august 2008

Lørdag den 26. til søndag den 27. april 2008
Torsdag den 8. januar 2009 kl. 18.00

Fredag den 9. til lørdag den 10. januar 2009

Lørdag den 7. marts 2009

Bestyrelsesmøde i Lyngby
Bindedag
på Frilandsmuseet, Lyngby
Bestyrelsesseminar
Bestyrelsesmøde,
Den Jydske Haandværkerskole i
Hadsten
Seminar
på Den Jydske Haandværkerskole i
Hadsten
Generalforsamling
i Dansk Tækkemandslaug

Formanden har ordet

Sommertiden banker på døren, dagene bliver lysere, og vi bør forvente bedre vejr. Det er lidt sjovere at være tækkemand, når vejret arter sig.

Generalforsamlingen er lige overstået, i god ro og orden, uden ændringer i bestyrelsen. Fra min beretning vil jeg fremhæve den nye kommende 15 graders regel mellem tagflade og slidlag. Nogle få har sagt til mig, at vi skyder os selv i foden med denne regel. Jeg mener, det er omvendt. Stråtaget har en unik fremtid foran sig, hvis vi som branche får styr på de få tage, der rådnar for hurtigt. I Tyskland gjorde man ingenting, og hele tækkefaget ligger i ruiner med en halve-

ret produktion. Vi har de senere år i Danmark sat fokus på råd i tagene og er nået langt. Vi har reduceret tykkelsen og opspændet. Vi har hævet kæppen, så overfladen bliver mere løs og dermed tilfører taget mere luft. Næste naturlige tiltag er derfor at tilføre slidlaget så meget fald som muligt. Hældning er lig med levetid. Følger vi disse enkle tiltag, så frygt ikke fremtiden.

Mit ønske er, at endnu flere virksomheder vil være med til at sætte sit præg på tækkefaget og melde sig ind i Dansk Tækkemandslaug. Det er her, du kan være med til at sætte dagsordenen for din hverdag som tækkemand. Al indfly-

delsen på tækkefaget ligger i DTL. Det er uddannelsen, medarbejderne, tækkevejledningen, branchevejledningen og øvrige tiltag, som du kan være med til at forme ved at deltage i det årlige seminar.

Næste møde i bestyrelsen er et weekend seminar i april, hvor vi skal justere vores tækkevejledning. Vi vil også arbejde med branchevejledningen. I kan stadig nå at komme med kreative input.

Henrik Henriksen

Nyt bygningsreglement

Af pressechef Mogens Hjelm,
Dansk Byggeri

Erhvervs- og Byggestyrelsen har lagt en stor julegave under træet: Et funktionelle nyt bygningsreglement BR08, som er pakket grundigt ind i en tilhørende anvisning fra Statens Byggeforskningsinstitut. Pakken må dog først åbnes den 1. februar, hvor BR08 afløste de hidtidige reglementer for henholdsvis erhvervs- og etagebyggeri BR 95 og småhuse BR-S 98

De hidtil gældende bygningsreglementer BR 95 for erhvervs- og etagebyggeri og BR-S 98 for småhuse inklusive de to reglementers i alt 27 tillæg afløses nu af ét samlet og forenklet bygningsreglement BR08.

I Dansk Byggeri er vi godt tilfredse med resultatet og bifalder, at Erhvervs- og Byggestyrelsen arbejder for nødvendige forenklinger i byggeriet. Det nye BR08 er bestemt et skridt i den rigtige retning, siger teknisk konsulent, Michael Mortensen, Dansk Byggeri, i forbindelse med lanceringen.

Byggeri kan stadig i en overgangsperi-

ode på et halvt år opføres i overensstemmelse med bestemmelserne i de gamle reglementer. Det kræver, at bygherren indsender en fyldestgørende ansøgning om byggetilladelse inden overgangsperiodens udløb den 31. juli 2008. Fra den 1. august 2008 skal alt byggeri udføres i overensstemmelse med BR 08.

De væsentligste ændringer i bygningsreglementet er:

Bestemmelser om bygningers indretning formuleres som funktionskrav, idet der fokuseres på tilgængelighed

Bebyggelsesprocenten hæves, men beregningen ændres, så vejarealer ikke længere kan indregnes i arealet, mens udestuer og overdækninger skal medregnes.

Udførelses- og detaljebeskrevne brandbestemmelser fra BR-S 98 erstattes af funktionskravene fra BR 95

Der stilles krav om det maksimalt tilladelige fugtindhold i de færdige bygningerne, så risikoen for dannelse af skimmelsvamp reduceres

Afsnittene om installationer i BR 95 og BR-S 98 samles og forenkles

Bestemmelser om bygningers indekli-

ma formuleres som funktionskrav. Herunder bringes lydkrav i overensstemmelse med gældende viden og på niveau med kravene i Norge og Sverige.

På energiområdet forventes BR08 suppleret med en ny lavenergiklasse indenfor kort tid.

Det ser vi frem til. Vi vil fortsat deltage i det konstruktive samarbejde med Erhvervs- og Byggestyrelsen om at nå den politiske målsætning på en 75 % reduktion af energiforbruget i nye bygninger frem til 2020, understreger Michael Mortensen.

Bygningsreglementet består stadig af en egentlig kravtekst. Det vil sige de juridiske bindende forskrifter, samt en vejledning med skitser, kommentarer til kravteksten og litteraturhenvisninger.

Men som noget helt nyt suppleres BR 08 med en SBI-anvisning til selve reglementet. I anvisningen findes uddybende forklaringer af kravene i BR 08. Anvisningen bliver dermed et vigtigt redskab, når bygningsreglementets funktionskrav skal fortolkes og omsættes til praktiske bygbare løsninger, slutter Michael Mortensen.

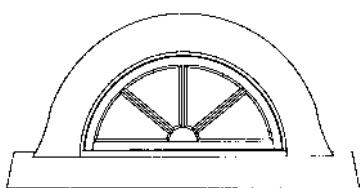
Kvalitetsvinduer til stråtage

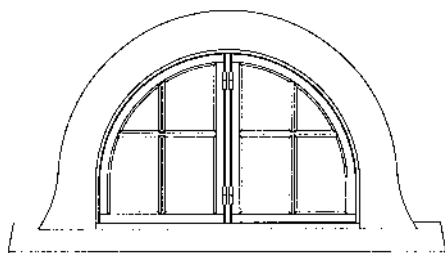
Dansk
produceret

KVISTVINDUER

KVISTVINDUER MED 2 LAGS LAVENERGI THERMORUDER · 5 ÅRS GARANTI · KOBLEDE
RAMMER MED ENERGIGLAS · KITFALSE MED ENKELT GLAS · 22 MM TYNDE SPROSSER

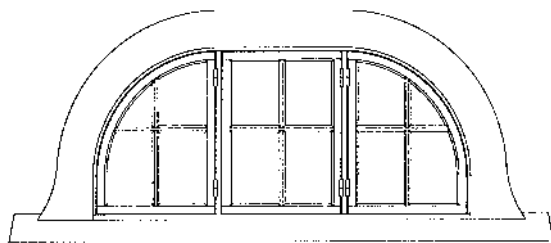

Type 90/55
B=90 cm - H=52 cm
Bundhængt vinduesramme med udskyder

Type 120/85 eller 120/70
B=120 cm - H=85 eller 70 cm
Sidehængte vinduesrammer med
anverfere og stormkrog. Løs midterpost

Type 150/90
B=150 cm - H=90 cm
Sidehængte vinduesrammer med
anverfere og stormkrog. Fast midterpost

Type 178/70 eller 178/85
B=178 cm - H=70 eller 85 cm
Sidehængte vinduesrammer med
anverfere og stormkrog. Løs
midterpost

Type 223/90
B=223 cm - H=90 cm
Sidehængte vinduesrammer med
anverfere og stormkrog. Fast
midterpost

Tømrer & Bådebygger
Finn Møller ApS
tilbyder også alt tøm-
rerarbejde såsom
nybyggeri, repara-
tioner, eftersyn på
vinduer, døre og tag
samt tilbygninger.

På vort maskin-
snedkeri fremstiller vi
vinduer, døre og
andre specialopgaver
med respekt for
gamle håndværker-
traditioner.

Vi tilbyder
fagentrepriser og
hovedentrepriser
eller timelønsarbejde.

Finn Møller
tømrermester

KVISTVINDUER TIL TÆKKEMÆND

Vore kvistvinduer udføres i høj
kvalitet af imprægneret fyrre-
træ med trykimprægneret
vandbræt.

Kan mod tillæg leveres i ma-
hogni.

Leveres ubehandlet eller mod
tillæg med malet overflade.

Vinduerne leveres med 2-lags
lavenergi termoruder med 5
års garanti.

For oplysninger på andre
vinduesmål end angivet her,
kontakt os på tlf. 9854 1496.

Indhent tilbud på vin-
duer, døre og andre
specialopgaver på tlf.:

9854 1496

Stråtagets A-Z

foto fra bogen: Græstørvsrygning med hønsetråd. Hus i Odder

foto fra bogen: Kobberrygning. Hus i Fjellerup

Tekst PR Konsortiet, foto Petter Astrup og foto fra bogen

Enhver tækkemand ved, at der er mange faktorer, som skal falde på plads, hvis det endelige resultat skal være i orden. Materialerne skal være de rigtige, brandsikringen skal være i orden, og tækkemanden skal vide, hvad han gør. Og hvordan er det nu lige med vedligeholdelsen og med skadedyrene?

Disse og mange andre emner kommer Leif Tarp ind på i Tækkebogen, der netop er udkommet på Erhvervsskolernes Forlag. Bogen henvender sig til lærlinge på tækkemandsuddannelsen, men den kan også læses af ejere af stråtækte huse, af arkitekter, forsikringsfolk og andre, der har brug for nyttig viden om stråtage.

I fare for at forsvinde

Leif Tarp går tilbage i historien og noterer bl.a., at stråtaget i 1960'erne var ved at forsvinde fra den danske bygningskultur: 'Når taget skulle udskiftes, blev det ofte erstattet af eternitplader, der var billige og som regel ikke krævede ændringer af tagkonstruktionen. Mange husejere vælger nu atter at få strå på deres hus, når taget skal renoveres, og i dag er antallet af huset med nyt stråtag stigende', skriver Leif Tarp.

Med mange fine billedeksempler viser forfatteren, hvor smukt og varieret, stråtagene kan lægges. Dermed sætter han på glimrende vis de smukke stråtage i kontrast til de triste eternittage, som altså for ikke så mange år siden var ved at udkonkurrere stråtagene helt. Godt, det ikke gik så galt!

Råmaterialet

Bogen kommer også ind på tagrørets skæbne. Det er den største vildtvoksende græsart i Danmark og den hyppigst forekommende sumpplante i landets vådområder. Før 1880 var landskabet rigt på lavvandede små huller og enge, men den effektive dræning har de sidste 100 år reduceret antallet af vådområder med ikke mindre end 90 %. Men i dag sker der igen en synlig udvidelse af rørsumparealerne. Områder, som tidligere blev drænet, underlægges naturbeskyttelsesloven, og mange af områderne fremstår i dag som rekreative vådområder.

Pas på taget

Et stråtag passer ikke sig selv, og der lurer fjender i form af bl.a. forkert oplægning, algeangreb og skadedyr. Leif Tarp gennemgår de risici, som et stråtag er udsat for, men kommer også med en række gode anvisninger af, hvordan

taget får de bedst mulige vilkår.

Samme gode indføring er der i de forskellige typer af materialer. Under afsnittet om rygningen kan man bl.a. læse om græstørvsrygning, der i dag kun anvendes i Jylland. Årsagen er, at det er sværere at finde den rette tørve-kvalitet, som i dag primært hentes på Fanø og ved Blåvand.

De mange gode illustrationer kommer igen i dette afsnit til deres ret – og til læserens glæde. Her kan man bl.a. se fine eksempler på kobberrygning, der første de seneste 15 år har vundet indpas i Danmark. Er man til kragetæer har Tækkebogen også nogle meget smukke billeder, som ikke blot kan inspirere en tækkemand, men som også burde ud til den større kreds af husejere, som enten skal have fornyet stråtaget, eller som påtænker at bygge nyt – og at benytte lejligheden til at få en smuk tagbelægning – et stråtag.

Tækkebogen

Tækkebogen af Leif Tarp er på 60 sider og er illustreret med tegninger af Mette Nielsen og fotos af Thomas Knoop. Pris: 85 kr til medlemmer af Dansk Byggeri, 112,50 kr for Ikke-medlemmer.

www.Danskbyggeri.dk/servicebutikken

Leif Tarp med Tækkebogen ▶

GIANT *Minilæsser*

- Kvalitet kombineret med flexibilitet
- Minilæsser med eller uden teleskoparm
- Kraftige maskiner bygget til det hårde slid
- Utrolig manøvredegytig med knækstyring
- Mange redskaber såsom skovl, pallegafler, kost, strømmaskiner, dozerblad, hydr. værktøj mm.
- Fås i 22 størrelser fra 26-88 HK
- Med eller uden kabine

For interesserede laver vi meget gerne en demonstration, hvor du kan se og prøve læsseren på din arbejdsplads.

Ring og aftal tid for demonstration til:
Julius Bjerg
Mobil 40 33 26 61

**BRUGTE
LÆSSEMASKINER
TAGES GERNE
I BYTTE.**

Landsdækkende
forhandlernet.

Brdr. Holst Sørensen A/S

Obbekærvej 105-107 • 6760 Ribe • Tlf. 7688 4400 • Fax 7544 1389

www.bhsribe.dk

HOLSØ·MASKINER

Sådan brugte de tækkækæppene

Sådan foregår bindingen

Kæppetækning – der har været mange egsvariationer

Af tækkemand Anders Pedersen

Tækkækæppene eller de såkaldte tækkævender eller voller var lange, tynde hassel- eller pilekæppe. Hasselkæppene egnede sig bedst, men hvor disse ikke kunne skaffes, brugte tækkemanden pil. Kæppene blev skåret i skov eller på markskel og blev bragt hjem i store bundter. De kunne også købes ved skovauktioner eller på torvet i købstæderne. Hvis tækkækæppene ikke skulle bruges med det samme, kunne tækkemanden lægge dem i en vanddam sammen med vidjerne, som oftest brugtes til at binde kæppene med under tækningen. Kæppene måtte ikke være for tørre, når de skulle bruges, da de let knækkede, når man pressede dem mod taget under bindingen.

Vidjer til at binde med

Blandt forberedelserne til tækningen hørte også fremskaffelse af bindematerialet til tækkækæppene. I slutningen af 1800-årene brugte tækkemændene vidjer som bindemateriale på Lolland Falster, Møn og Østfyn samt enkelte steder på Bornholm. Der blev dog også anvendt andre bindematerialer, men i de nævnte områder holdt brugen af tækkevidjer sig længst. Vidjerne blev skåret i moser og sumpe, på markskel eller ved grøfter og mergelgrave. Vidjerne skulle være op mod en meter lange og blev skåret tidligt om foråret inden saftstigningen.

For at kunne holde sig smidige til brugen blev de sænket ned i en dam eller en mergelgrav. Man kunne dog også holde dem bløde ved at lægge dem i saltlage.

Kæppene skulle spidses

Før tækkemanden kunne gå i gang med selve bindingen, måtte han spidse kæppene i den tykke ende, så de lettere kunne stikkes ind i halmlaget, der netop

var lagt. Ved gavlene blev kæppene stukket ud gennem huller i vindskeden, eller der blev sømmet en dækliste oven på vindskeden for at holde kæppene nede.

Når der skulle bindes, trykkede tækkemanden kæppen ned over halmen eller rørene med hånden eller knæet. På Sydfalster brugte man dog en særlig trykstock. Også vidjerne måtte spidses inden brugen, så de kunne gå gennem tækkematerialet.

Ofte vred tækkemanden vidjerne, for at de kunne være smidige, når enderne skulle snos eller bindes sammen som afslutning på bindingen. Den yderste ende blev dog ikke vredet for at undgå at svække den. Tækkemanden kunne have vidjerne hos sig på taget i bundter eller i en læderskede ved bæltet. På Møn, Falster, Østlolland og Fyn blev vidjerne stukket fast i en visk halm, der var bøjet i ottetals form og snøret sammen på midten.

At stikke vidjer

Når der skulle bindes med vidjer, stak tækkemanden den tilspidsede ende af vidjen ind gennem taget under lægten. Enten havde han en dreng eller pige siddende på loftet til at *stikke vidjer*, dvs. stikke vidjen tilbage ud gennem taget oven over lægten, eller også udførte tækkemanden selv dette arbejde.

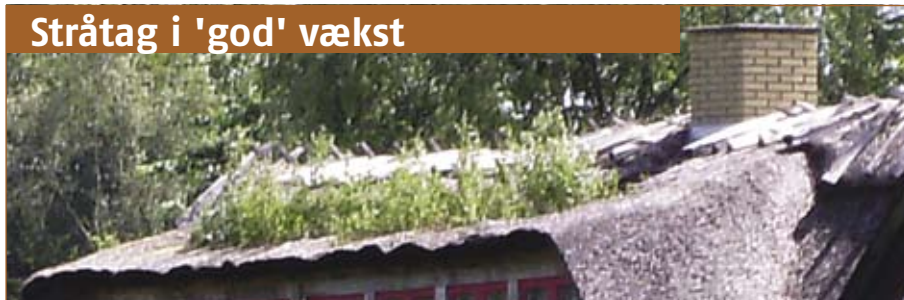
Dette kunne lade sig gøre ved at stikke armen gennem tækkematerialet, finde frem til vidjen og trække dens ende med ud over lægten.

Der var to måder at binde vidjens ender sammen på og dermed afslutte fastbindingen af det underliggende tækkemateriale. Den ene bestod i, at man vred vidjens ender fast sammen om hinanden og stak dem op under tækkækæppen eller fast i taget.

I en del af Midt- og Østfyn brugte man at sno en lille lok halm sammen med enderne for at gøre vridningen mere holdbar. Den anden måde at binde enderne sammen på var at lave et øje eller øsken i den tynde ende af vidjen og stikke den tykke ende af vidjen gennem øjet. Tækkemanden lagde derpå et knæ over tækkækæppen, holdt med den ene hånd fast ved øjet på vidjen og trak med den anden hånd kraftigt i vidjens tykke ende, så den sluttede fast over tækkækæppen.

For at låse vidjen fast bandt tækkemanden en knude i den tykke ende, som en slags lås. Som afslutning på bindingen blev den tykke ende af vidjen stukket op under tækkækæppen eller ind i taget. Bindingerne blev lagt med bestemte mellemrum, i reglen var der tre bindinger på hver tækkækæp.

Stråtag i 'god' vækst

Mere specielt end kønt, må man sige om dette tag, som Sebastian van der Meer sidste sommer forevigede på strækningen mellem Frederiksværk og Frederikssund. Som Sebastian selv skriver: 'Man må håbe, at planterne suger nok, så taget holder tørt'

Hjælp at hente i de små sager

Fra den 1. januar 2008 kan sager om mindre krav behandles lettere, hurtigere og billigere

Små uoverensstemmelser mellem kunde og leverandør kan fremover håndteres i den såkaldte småsagsproces. Processen bliver brugt i sager, hvor kravet er højst 50.000 kr. I sager, hvor kravet overstiger 50.000 kr., kan parterne dog også aftale, at behandlingen sker i en småsagsproces.

Småsagsprocessen begynder med, at man udfylder en stævningsblanket til retten. Når modparten har afleveret en svarblanket, hjælper retten med forberedelsen af sagen. Undervejs vil der være færre retsmøder end i almindelige retssager, fordi rettens forberedelse af sagen som hovedregel skal ske på baggrund af skriftligt materiale.

Et konkret eksempel

Entreprenør Eskildsen har en kunde, bygherre Bodilsen, som nægter at betale sin regning på 30.000 kr. for en mindre tilbygning. Bodilsen mener nemlig, at arbejdet ikke er udført fagmæssigt korrekt og kræver, at Eskildsen udbedrer sit arbejde, før pengene kan falde.

Men entreprenør Eskildsen kræver sine penge og anlægger derefter sag ved at udfylde en stævningsblanket til retten. Retten hjælper herefter både entreprenør Eskildsen og bygherre Bodilsen med at forberede sagen, formulere deres påstande og evt. få en sagkyndig til at undersøge den udførte entreprise. Parterne skulle tidligere ved deres respektive advokater selv have sørget for førnævnte.

Lønoversigt 2008 nu på gaden

Dansk Byggeris nye lønoversigt er nu tilgængelig for foreningens medlemmer. Lønoversigten indeholder - foruden generelle satser vedrørende dagpengegodtgørelse, sygedagpenge osv. også de overenskomstmæssige løn- og betalingssatser for de enkelte fagområder efter overenskomstforhandlingerne i foråret 2008. Oversigten er et vigtigt værktøj, som alle, der laver løn, bør have liggende øverst i skrivebordsskuffen. Lønoversigten er sendt ud til alle medlemmer af Dansk Byggeri.

www.danskbyggeri.dk

Stor uventet regning ved svensk arbejdskraft

Virksomheder med svenske ansatte står til store efterregninger, fordi de skal betale for social sikring. Det vælter ind med svenskere, som får job i Danmark. Men hundredvis af de virksomheder, der har ansat dem, står til at få store efterregninger på mange tusinde kroner i de kommende år, fordi de skal betale for svenskernes sociale sikring. I Sverige skal arbejdsgiverne nemlig betale 28 procent af lønnen til medarbejdernes a-kasse, offentlig pension og barsel. Regler der gælder, hvis en svensk ansat har et job i Sverige samtidig med sit job i Danmark, hvilket ofte er tilfældet. I øjeblikket er et lovforslag om beskattingsreglerne for svenske medarbejdere i Danmark til behandling i Folketinget.

Jørn Jensen

De dårlige betalere skal frem i lyset

Dansk Byggeri sætter undersøgelse i gang

Det offentlige har et ry som "dårlige betalere". Men ikke alle offentlige myndigheder har rod i regnskaberne. Dansk Byggeri vil derfor undersøge præcist hvilke myndigheder, som har problemer - og samarbejde om at finde en løsning.

Mange virksomheder møder en mur, når de forsøger at opkræve deres penge fra det offentlige. Tidligere indgåede aftaler eller almindelige for-

retningsbetingelser om rykkergebyr ved for sen betaling bliver alt for ofte sat ud af kraft. Den manglende betaling koster årligt virksomhederne knap 100 mio. kr. i renteomkostninger.

- Men vi kan naturligvis ikke skære alle offentlige myndigheder over én kam - mange steder er der orden i regnskabsafdelingen. Så vi vil nu fokusere vores indsats på de kommuner og offentlige myndigheder, som vi ved, er dårlige betalere. Derfor har vi startet en undersøgelse blandt vores medlemsvirksomheder for at finde ud af, præcist hvilke myndigheder, som har problemer. Når vi har

sat navn på, vil vi kontakte den pågældende myndighed og få en dialog i gang, fortæller Jørn Jensen, projektchef i Dansk Byggeri, og fortsætter:

- Vi mener, vi når længst ved at samarbejde med de enkelte kommuner og diskutere løsningsmodeller, så vi fremover kan sikre, at betalingen sker rettidigt.

I sommeren 2008 gennemførte Dansk Byggeri en undersøgelse blandt sine medlemsvirksomheder, der viste, at op mod 70 % oplever de offentlige myndigheder som dårlige betalere. Undersøgelsen viste også, at virksomhederne ikke pålægger rykker-

gebyr ved overskridelse af den aftalte betalingsfrist, da det både er besværligt, og at virksomhederne frygter at de ikke bliver valgt til fremtidige opgaver, hvis de begynder at stille den slags krav.

- Vi vil gennemføre en ny analyse i marts måned for at gøre status seks måneder efter, at vi gjorde myndighederne opmærksomme på problemet. Men ud fra antallet af henvendelser er det vores opfattelse, at det ikke er blevet bedre. Den rigtige vej frem er derfor, at de dårlige betalere kommer frem i lyset, så vi kan finde en løsning og komme videre, siger Jørn Jensen.

Ned med arbejdsulykkerne

Henrik Henriksen, formand for Dansk Tækkemandslaug, hilser initiativet fra Dansk Byggeri velkommen

Foto Petter Astrup og Søren Vodder

Dansk Byggeri vil have en havarikommission, som kan analysere alvorlige arbejdsulykker

Byggebranchen vil have nedbragt antallet af arbejdsulykker. Derfor skal der nu sættes gang i det forberedende arbejde til oprettelse af en havarikommission, der kan rykke ud og hjælpe virksomhederne med at analysere årsager til arbejdsulykker.

Byggeriet har, som andre brancher, oplevet en stigning i antallet af arbejdsulykker fra 2003 til 2006. For byggebranchen er stigningen på 21 %.

– Det er ganske enkelt ikke acceptabelt. Branchen skal have fat om problemerne, så vi kan få reduceret antallet af ulykker mest muligt, siger Jesper Kielsgaard, arbejdsmiljøchef i Dansk Byggeri.

Forebyggelse

I dag arbejdes der i mange af Dansk Byggeris medlemsvirksomheder med forebyggelse og analyse af "nærvæd ulykker". Disse analyser er med til at forhindre ulykker, og dette arbejde skal ifølge Jesper Kielsgaard fortsættes med uformindsket styrke.

– Når der sker en dødsulykke eller en anden alvorlig ulykke, undersøger Arbejdstilsynet årsagen og rejser tiltale i forbindelse med evt. overtrædelse af loven. Arbejdstilsynets fokus

er at placere et ansvar. Men Arbejdstilsynets analyser af årsager kommer ikke hurtigt og direkte tilbage til branchen. Her savnes med andre ord en langt hurtigere og mere effektiv erfaringsopsamling, som leverer brugbar information til virksomheder og medarbejdere.

Komplekse årsager

Dansk Byggeri er derfor gået i gang med arbejdet for at for at oprette en intern branchehavarikommission, der kan rykke ud ved dødsulykker, alvorlige ulykker og tilløb til alvorlige ulykker.

– Årsagerne til ulykker er ofte flere og komplekse. Nogle årsager handler om interne forhold i den enkelte virksomhed og hos den enkelte person, andre årsager skal findes i kulturen i branchen og strukturer, som kun kan ændres i samarbejde med andre aktører i branchen, som leverandører, bygherrer, rådgivere m.fl.

Godt initiativ

Formanden for Dansk Tækkemandslaug Henrik Henriksen siger i en kommentar, at der ikke foreligger særskilte tal for tækkebranchen, men at der er al god grund til at hilse initiativet fra Dansk Byggeri velkommen:

– Uanset fag er det indlysende, at vi skal gøre alt, hvad der kan gøres for at nedbringe arbejdsulykkerne.

Byggebranchen vil have nedbragt antallet af arbejdsulykker. Dansk Byggeri sætter nu luppen over problemet for at øge sikkerheden

Generalforsamling

Undersøger muligheder for Stråtagets Kontor

Af *Petter Astrup, sekretær*
Dansk Tækkemandslaug

Dansk Tækkemandslaug holdt den 8. marts den årlige generalforsamling på den idylliske stråttækte Vester Skerninge Kro i den smukke sydfynske natur mellem Fåborg og Svendborg. Der var mødt 24 personer op, hvoraf de 20 var stemmeberettigede tækkemænd.

I sin beretning kom formand Henrik Henriksen bl.a. ind på bom/bro sagen, hvor bestyrelsen på sidste års generalforsamling blev pålagt at tage sagen op. Der har været afholdt møder om sagen med bl.a. TIB (Træ-Industri-Byg):

- I september fik vi lavet en ergonomisk undersøgelse af brugen af bomme og broer. Konklusionen er meget klar. Begge metoder er ligeværdige, og en veksling mellem de to muligheder vil være det allerbedste.

Henrik Henriksen tilføjede, at rapporten er sendt til både TIB og Arbejdstilsynet, men at sidstnævnte ikke har reageret endnu.

Branchevejledningen

Formanden kom i denne forbindelse også ind på revisionen af branchevejledningen "Højt på strå":

- Tiden er løbet fra teksten i vejledningen, og det er vores vurdering, at kun ca. 10 % af indholdet er relevant i dag. Umiddelbart efter branchevejledningen kom på gaden, blev branddugen Sepatec godkendt og indført som brandisolering på stråttækte huse. Tiden er derfor løbet fra branchevejledningen, da den ikke tager højde for branddugen. Der vil derfor blive en større revidering af "Højt på strå". Bom/bro sagen ligger implicit i denne ændring.

Aktivt år

Formanden omtalte nogle af årets mange aktiviteter, bl.a.:

Studieturen til Holland sammen med Jydsk Tækkemandslaug for at se nærmere på hollændernes tækkelokator.

Bindedagen på Egeskov Slot, som igen var en stor succes med mange fremmødte, og hvor et ergonomisk indslag

med arbejdsmiljøkonsulent Pernille Vedsted fra Byggeriets Arbejdsmiljø, 'Tækkemand – kend din krop', trak mange tækkemænd til.

Seminaret på Den Jyske Håndværker Skole med 37 deltagere, mange punkter på programmet og mange muligheder for at udvikle faget.

Stråtagets kontor

Diskussionen med Jydsk Tækkemandslaug om Stråtagets Hus og Tækkelokator prægede også formandens beretning:

- Vi har haft et møde med bestyrelsen for JTL, og her fik alle parter mulighed for at fremkomme med deres synspunkter. Der ville være mange muligheder i at have ét laug i stedet for to. De to laug er helt ens og meget enige på det faglige plan. Men på det politiske plan ophører al enighed, sagde Henrik Henriksen, som tilføjede, at tonen mellem de to laug på det sidste er blevet bedre.

Dannelsen af Stråtagets Kontor var sat til afstemning på begæring af næstformand Erling Bach Pedersen, og journalist Jørgen Kaarup var inviteret til at fortælle om, hvordan det er muligt at få etableret et sådan kontor.

Ved den efterfølgende debat blev der udtrykt skepsis, men forslaget blev trods alt stemt hjem med 16 stemmer for og fire imod, og parterne skal nu gå videre for at vurdere mulighederne for at oprette kontoret.

Taghældning

Henrik Henriksen omtalte, at det som noget helt nyt søges indført i Tækkelvejledningen, at slidlaget højst må være 15 grader lavere end tagets hældning:

- Det vil sikre at der ikke laves et meget tykt tag med korte rør, hvilket har været en gennemgående fejl.

Om taghældning sagde formanden:

- Som modtræk til ændret klima og grønne vintre bør der laves mere fald på nye huse med strå. Hældning er lig med levetid. Mange kommuner laver lokalplaner med en maks. byggehøjde

på fem meter. Det betyder, at arkitekterne kommer med tegninger af huse med 40 graders tag. Det er ikke godt for tækkefaget, da vi får et levetidsproblem. Vi må gøre noget.

- Problematikken med afstand til skel har ligeledes været vendt nogle gange i bestyrelsen. Men lige nu kører Jydsk Tækkemandslaug sagen med Foreningen Stråtag, og derfor holder DTL sig lidt tilbage.

Endelig omtalte Henrik Henriksen den nye materialebog, som har været undervejs i to år:

- Bogen er primært møntet på lærlingene, men vi kan jo alle lære af den.

Formandens beretning blev enstemmigt godkendt.

Uændret bestyrelse

Bestyrelsen er uændret:

Formand: Henrik Henriksen, Fyn

Næstformand: Erling Bach Pedersen, Jylland

Kasserer: Brian Randrup Nielsen, Jylland

Bestyrelsesmedlemmer: Jens Carl Kuno Nielsen og Finn Hansen, Sjælland

Bestyrelsessuppleanter: Per Keis, Fyn og Finn Guld, Køge

Tak for indsatsen

I sin tak til kollegerne i bestyrelsen for en god indsats benyttede Henrik Henriksen også lejligheden til at takke Petter Astrup for hans indsats med bladet og som sekretær:

- Med dig som bladmand har vi virkelig fået et unikt talerør med hinanden. Et blad, vi alle glæder os til at læse. Jeg håber, du stadig vil være ansvarshavende, selv om du nu uddelegerer arbejdet, sagde formanden, som også rettede en særlig tak til Anders Pedersen for mange gode artikler til Tækkemanden.

Henrik Henriksen ▶

◀ Petter Astrup

2008

Generalforsamlingen blev holdt på Vester Skerlinge kro

Kunderne forventer kvalitet

Tekst og foto Petter Astrup, sekretær, Dansk Tækkemandslaug

Gode grunde til at være medlem af DTL

Henrik Henriksen appellerede til opbakning omkring DTL, da han aflagde sin beretning på generalforsamlingen:

– Jeg håber, I kan se nødvendigheden af at være medlem af DTL og en arbejdsgiverorganisation. Og dermed medlem af et topprofessionelt fag i Danmark.

– Vi er ikke længere et autodidakt fag, der arbejder med et fattigmandstæg. Vores kunder forventer det bedste, og vi må og skal være professionelle både i salget og i selve håndværket. Som medlemmer har vi også indflydelse på vores fag, mens ikke medlemmer bare kan rette ind efter de beslutninger, vi tager.

Formanden for DTL understregede betydningen af at være med til at forme sig eget fag og uddannelse, ligesom han betonede, at medlemskabet af DTL og Dansk Byggeri sikrer den nødvendige hjælp til at tolke nye love og regler.

– Regeringen har tidligere lovet os, at det skulle blive lettere at drive virksomhed. Det er nu ikke den fornemmelse, jeg sidder med. Derfor mener jeg også, at kontingentet til DTL og Dansk Byggeri er givet godt ud.

Topprofessionelle

Henrik Henriksen slog fast, at medlemmerne af DTL står for ca. en tredjedel af den årlige produktion af stråtag:

– Det er også vigtigt at slå fast, at kompetencen og indflydelsen på faget ligger i DTL. Det gælder på uddannelsen, alle medarbejderne, tækkevejledningen, branchevejledningen, og det årlige seminar, hvor ny viden tilføjes. Det gælder ikke mindst Dansk Byggeri, hvor vi når som helst kan ringe og få hjælp. Vi kan tilbyde vores kunder en byggarantiordning og en ankenævnsmulighed, hvis alt går galt.

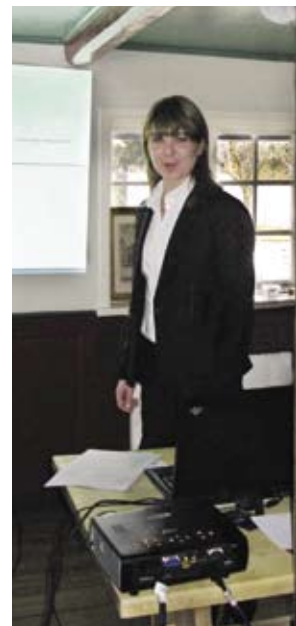
– Kære kolleger, vi er topprofessionelle og klar til at hjælpe både os selv og vores kunder.

Ny lov om forældelse er trådt i kraft

Den nye lov om forældelse har været i kraft siden 1. januar. Deltagerne på generalforsamlingen på Vester Skerlinge Kro blev orienteret om den nye lovgivning af advokatfuldmægtig Trine Albirk, Dansk Byggeri.

Den nye forældelseslov betyder kort sagt, at:

- Hvor intet er aftalt, gælder der et 10 årigt ansvar for skjulte mangler og et treårigt ansvar for synlige mangler
- Hvor AB 92 er aftalt i leve-anceaftalen, eller hvor der er aftalt salgs- og leveringsbetingelser med fem års ansvar, gælder femårs perioden.
- I aftaler, som er indgået med en forbruger, kan der dog ikke aftales en kortere ansvarsperiode end 10 år for skjulte mangler.
- En ting er fristerne, en anden er spørgsmålet om, hvornår mangler typisk viser sig. Her har Dansk Byggeri tidligere udtalt, at langt de fleste mangler viser sig allerede i de første år, mens kun meget få mangler dukker op efter fem år.

Trine Albirk

www.danskbyggeri.dk

Lad os få det kontor

Af Erling Bach Pedersen

Mit forslag til generalforsamlingen om at opfordre og bemyndige bestyrelsen til at indlede forhandling med JTL's bestyrelse om oprettelse af et tækk kontor blev vedtaget med 16 stemmer for og 4 imod. Jeg tror nok, at alle var enige om ideen i et tækk kontor. Nej-sigerne brød sig bare ikke

om JTL som partner i projektet. Det glæder mig, at vi er nået så langt. Foreningen er så lille og faget så specielt, at der er alt for meget, Dansk Byggeri ikke kan tage sig af. Derfor er det i høj grad bestyrelserne og allermest formanden, der bliver hårdt belastet.

Der er kun en løsning – nemlig at betale os fra det

ekspertarbejde, der hører til. Desuden mangler vi altså det vindue udadtil!

En forudsætning for en ordentlig økonomi i tækketorret er et samarbejde mellem de to laug. Det er så vigtigt, at man indser det. Derfor er det også nødvendigt, at de kommende forhandlinger kommer til at foregå i den rette ånd,

og at man opfatter hinanden som ligeværdige partnere. Sådan lyder min bøn!

Oprettelsen af kontoret vil i mine øjne være det største skridt fremad for branchen, siden tækkemanduddannelsen blev til. så det er bare med at komme derudad. Også for Dansk Tækkemandslaug vil det på lang sigt være til gavn.

Ring og hør om
pris og levering.

Chr. Sørensen
Stensbækvej 19
Arnum
6510 Gram

Tlf. 74 82 62 40
eller
Tlf. 40 17 44 18

Tækkerør sælges

Kina: 1. kl. tækkerør meget god
og fin kvalitet
Leveringsgaranti hele året.

Ungarn: 1. kl. tækkerør meget god
og fin kvalitet.
Leveringsgaranti hele året.

Rumænien: 1. kl. tækkerør god og fin
kvalitet.
leveringsgaranti hele året.

Har i andre ønsker skaffer vi alle slags
tækkerør.

Miljørigtig maling samt bygnings- og restaureringsartikler

Linoliemaling (til ude og inde)
Væg- og loftsmaling - indeklimatestet
Facade-, sokkel- og tagmaling
Olielud - drypfri pasta
Tonkinlak
Træbjærene - mange typer bl.a. indfarvet
Svensk slamfarve i flere farver
Værk, fæhår og tjærekitt
Lagret Rødvig kulekalk og sandkalk
Stort udvalg i farvepigmenter
Specialrondel t. afrens. af tjære og maling

Bindingsværk i mange dimensioner
Faconskåret bindingsværk
Savskårne rygningstræer
Loftsbjælker (træbjælker) op til 9 m
Sibirisk lærketræ
Celloc varmebehandlet træ
Papiruldsisolering
Gamle mursten til restaurering -rensede- fås i mange størrelser
Hydraulisk kalk og mørtel m. EU norm
Indfarvet mørtel og kalk
Silikatmaling

Lørup Malervarer

Lørupvej 19 - Lørup ved Ryslinge, 5750 Ringe
Åbningstider: Hverdage 13 - 18, Lørdag: 10 - 14
eller ring 62 67 10 58 eller 40 14 18 68

Find vej til
Lørup Malervarer på
www.lm-linolie.dk

Kunden har også et ansvar for taget

Vedligeholdelse af stråtaget var et af emnerne på årets tækkemandsseminar i Hadsten

Tækkemand Carlo Christensen

Finn Døssing,
Den Jydske
Haand-
værkerskole

Pause

Tækkemand Hans Henrik Doest

Tækkemand Finn Guld

*Tekst og foto Petter Astrup, sekretær,
Dansk Tækkemandslaug*

Traditionen tro holdt Dansk Tækkemandslaug i januar det årlige to dages tækkemandsseminar for mestre og deres svende på Den Jydske Haandværkerskole.

Fredag den 11. januar mødte 36 tækkemænd op til seminaret på skolen i Hadsten – et seminar, der igen i år skulle vise sig at indfri de store forventninger, deltagerne altid har til arrangementet. De to dage blev endnu en gang en god anledning til at få fyldt på den faglige bagage og tage viden med sig hjem, som kan anvendes i det daglige arbejde.

Som første punkt på programmet gav formand Henrik Henriksen en gennemgang af Tækkevejledningen. Årsagen til at sætte Tækkevejledningen på programmet var, at vi står foran at skulle trykke nye tækkevejledninger. Seminaret var en god anledning til at gå stoffet igennem med henblik på at få indført eventuelle rettelser. Takket være Henriks solide forberedelse blev det en rigtig grundig gennemgang, hvor alle sider blev diskuteret, og hvor alle deltagere kunne komme med deres mening og med deres forslag til rettelser.

Hvad sker der med taget?

Dernæst kom tækkemand Finn Guld på banen med indlægget: "Hvad sker der vores stråtage, når de har ligget i en årrække?" Et godt og relevant spørgsmål, som alle måske har en mening om, men

som ingen kan svare præcist på.

Derfor er det godt at tage statistikken frem, og et sådan statistisk arbejde blev rent faktisk sat i gang af Dansk Tækkemandslaug tilbage i 2001. Undersøgelsen tog dengang udgangspunkt i en skematisk undersøgelse af 25 stråtage fordelt over hele landet. Da der nu er gået syv år, siden undersøgelsen blev lavet, blev der på sidste års generalforsamling nedsat en erfagruppe med det formål igen at undersøge tagene efter et fastlagt skema. Resultatet vises på de næste sider.

Vedligeholdelsen

Tækkemand Hans Henrik Doest var inviteret til at fortælle om vedligeholdelse af stråtage, og om hvordan han reparerer et stråtag, så det næsten ser ud som nyt. Man kan naturligvis spørge sig selv, om det nu også er tækkemandens problem – folk kan da bare få et nyt tag, når det gamle ikke kan mere! På den anden side vil der naturligvis være situationer, hvor det er på sin plads at holde taget ved lige, så det ser pænt ud i hele levetiden.

Hans Henrik viste med nogle meget gode eksempler, hvordan vedligeholdelsen kan udføres. Et af de emner, der blev vendt i forbindelse med indlægget, var spørgsmålet om garanti: Er det rimeligt at give garanti på et tag, som ikke bliver vedligeholdt, og skal der gives 10 års ansvar på et tag, der er lavet af et materiale, som gror i vandkanten?

Spørgsmålene var mange og rejste den principielle debat, om vi over for kunderne bør stille krav om vedligeholdel-

se, og om vi risikerer at hænge på en vedligeholdelse, som kunden faktisk selv bør stå for.

Et stråtag er et levende tag, som på mange måder er lunefuldt, og som opfører sig meget forskelligt. Det understreger vigtigheden af, at kunden får besked om, at et stråtag skal vedligeholdes, og at kunden derfor også har et ansvar.

Hans Henrik Doests indlæg var meget spændende, og emnet kan naturligvis give alle tækkemand noget at tænke over.

Prislisten

Efter en god fredag aften i hinandens selskab var vi lørdag morgen klar til at tage hul på andendagen, hvor vi bl.a. havde tækkemand Per Keis til at fortælle om, hvordan han bruger den nye Tækkeprisliste. Prislisten har været i brug i godt og vel et år, og nogle tækkemænd har afprøvet den og bruger den flittigt til opmåling af akkord. Som bekendt har prislisten en prøveperiode på tre år og skal nu forhandles yderligere med fagforeningen.

Som der er tradition for, gav skolens leder, Finn Døssing, en god orientering om tækkeuddannelsen.

Sidste punkt på dagsordenen var Carlo Christensens orientering om brandisoleringsring. Baggrunden for dette indlæg var det forhold, at syns- og skønsmandene ofte observerer, at brandisoleringen er udført forkert. Der er derfor planer om, at tækkemændene skal på et lille kursus, inden de udlægger branddugen Sepatec.

Danmarks mest solgte

F850H

Fuchs

AVANT
600

AVANT
STALDKAT

Fra 13 hk – 68 hk
Bredde fra 79 cm
Stor løftekapacitet fra 800 kg.
Lille egenvægt fra 800 kg.
Brugte på lager fra 50.000 kr.
Over 100 forskellige redskaber
Den perfekte medhjælper
Finansieringseksempel:
20% udbetaling – 20% rest
kun **36,00** kr. pr. dag.

Sorring
Maskinhandel A/S

Jylland – Fyn ☎ 86 95 75 22 Sjælland ☎ 59 65 60 37
www.sorring-maskinhandel.dk

Danmarks højeste stråtag

Tekst og foto Anders Pedersen, tækkemand

Så tækkes der på Lundegaard, som efter sigende er Danmarks højeste stråtag. Der monteres skalke af egetræ og finske lægter, og stråtaget skal syes fortløbende, fordi det er fredet.

Da taget skulle fjernes, viste det sig, at der var ikke mindre end tre lag strå, og at det inderste lag var bundet med stokke af asketræ, der var fastgjort med pilevøjer. Det er nok ikke mange af de nyudlærte tækkemænd, som har set denne metode. Men man kan konstatere, at skruemetoden ikke er en ny opfindelse – blot, at der i dag anvendes andre og mere moderne materialer.

Lundegaards historie går tilbage til middelalderen

En sydfynsk perle

Herregården Lundegaard var i middelalderen en landsbyhovedgård i landsbyen Lunde. Op gennem 1500-tallet blev landsbyen gradvis nedlagt og jorden fra de tre gårde samt jord fra landsbyerne Nr. Broby og Vittinge inddraget under hovedgården, hvis fæstegods i 1600-tallet voksede til over 75 gårde foruden huse fordelt i 21 byer i området omkring gården. Op gennem 1700-tallet og frem til slutningen af 1800-tallet bestod fæstegodset af de nærmest beliggende landsbyer Nr. Broby, Vøjstrup, Vittinge og Ståby, i alt 50 gårde og 50 huse, som sammen med hovedgården udgjorde næsten hele Nr. Broby sogn.

Ellen Marsvin

De enkelte bygninger har undergået visse forandringer i tidens løb i form af udskiftninger, omsætninger og ombygninger. Anlægget rummer dog stadig Ellen Marsvins ombyggede stuehus fra omkring år 1600 sydligst i borggården med det overdådige renæssancebindingsværk, hendes pragtfulde renæssance bindingsværksklade fra 1636 og størstedelen af den ældgamle Studestald (Portbygningen).

Dertil kommer Peder Smiths bindingsværksstuehus fra 1702, som udgør den nordligste del af borggården, og den stråttækte bindingsværksstald, som Lundegaards Stiftelse rejste i 1832. Det eneste, som bryder denne 1600 og 1700-tals stemning, er den store kostald, der blev opført af Lundegaards Stiftelse i 1894 med H. W. A. Haugsted som arkitekt. Bygningen, der er af høj håndværksmæssig kvalitet, er i sig selv en værdig repræsentant for udviklingen

inden for herregårdenes landbrugsbyggeri og den nye tid for landbruget, som oprandt ved fæstegodsets salg og andelsbevægelsens opståen.

Kongeligt bryllup

Lundegaard ejedes i 1500-tallet af slægten Vestermænd, som den senere ejer Ludvig Munks hustru Ellen Marsvin var beslægtet med. Det må formodes, at Lundegaard har været Ellen Marsvins hjem efter ægteskabet med Munk, og til stadighed betragtede hun Lundegaard som sit hjem på trods af de mægtige godsbesiddelser, hun i øvrigt ejede. Det fremgår bl.a. af den omstændighed, at hendes datter med Ludvig Munk, Kirsten Munk og kong Christian den IV's bryllup stod på Lundegaard, samt af den kendsgerning, at hun og hendes to ægtemænd er bisat i krypten i den nærliggende Nr. Broby kirke.

Landet Fyen

Fra Ellen Marsvins arvinger kom gård og gods i 1664 til slægten Urne. I 1702 afhændede Urneslægten Lundegaard til

kancelliråd Peder Smith. Den barnløse Peder Smith får i 1711 kongelig bevilling til oprettelse af et højst usædvanligt testamente, som bestemmer, at hvis søsteren og dennes datter også skulle afgå ved døden uden at efterlade sig livsarvinger, skulle godset og hovedgården "saalænge Verden staar tilhøre de fattige udi Landet Fyen". Testamentets bestemmelse på dette punkt blev en realitet, da Peder Smith's niece døde barnløs. Den 11. september 1754 konfirmerede kongen fundatsen for Lundegaards Stiftelse, som de næste 210 år skulle blive ejer af gård og gods.

Lundegaards Stiftelse, som stadig er virksom, er nu i over 250 år blevet vederlagsfrit administreret af stiftamtmanden og biskoppen over Fyns amt, provsten over Sallinge Herred samt to præster i Sallinge Herred.

Fæstegodset blev solgt i slutningen af 1800-tallet, hovedgården i 1964 til godsejer Jørgen Christensen og skovene så sent som i 1990erne. Ved godsejer Jørgen Christensens afhændelse af hovedgården i 2002 blev størstedelen af jorden frastykket.

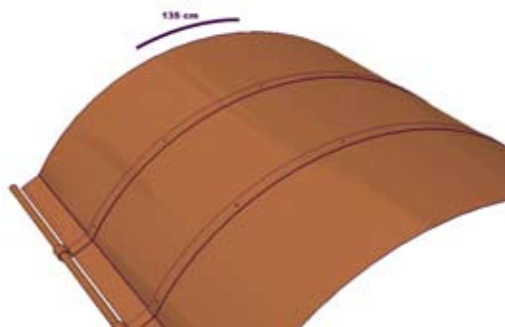

KOBERRYG 135

Så er den her, kobber rygningen tilpasset danske stråtagsnormer.

Efter et par års undersøgelse af de modeller der findes på markedet, kan vi nu tilbyde en kobberrygning udviklet til de fleste tækkemænds stråtagsmål.

Modulerne kan monteres uden andet specialværktøj end en popnittedang og måske en pladesaks til finpudsning af endestykker.

Kontakt os venligst for yderligere information samt pris & leveringstid!

P.S. Vi kan også levere kobbertrådflet i 75 & 90 cm bredde.

Carlo F. Christensen A/S

Tlf. 86 38 76 66 fax. 86 38 74 44 mail carlo@carlofchristensen.dk

Annoncevilkår i Tækkemanden

Bladet 'Tækkemanden' udkommer ca. 4 gange om året i et oplag pr. gang på 300. Det sendes gratis til alle ca. 230 tækkemænd i Danmark, enkelte tekniske skoler der har en tømmerafdeling samt diverse abonnenter og biblioteker. Bladet er derfor et godt medie, hvis du ønsker at henvende dig direkte til vores faggruppe.

Bladets størrelse er A4.

Vi kan tilbyde annoncering til nedenstående priser:

Størrelse H X B mm	Ved 1 gang	Ved 4 gange
Hel side 271 X 182	1.500	5.000
Halv side 133 X 182	1.075	3.800
Kvart side 133 X 88	650	2.000

De udkomne numre kan ses på

www.taekkelaug.dk

Henvendelser for annoncering skal ske til:

Dansk Tækkemandslaug

Odensevej 169

5500 Middelfart

Tlf. 72 16 02 43

eller e-mail: taekkelaug@taekkelaug.dk

Annoncemateriale modtages på mail, cd eller dvd, som færdigt trykklart materiale. Hvis materialet ikke er trykklart, sætter Dansk Byggeris dtp'er annoncen op til tryk. Det koster minimum 550 kr. for mindre annoncer og højst 1.100 kr. ekskl moms. Materiale i Microsoft Publisher og Powerpoint, modtages ikke. Materiale der skal gennem dtp'eren leveres sådan: tekster i word og billeder i originalt grafisk format. Billederne skal ikke være indsat i word.

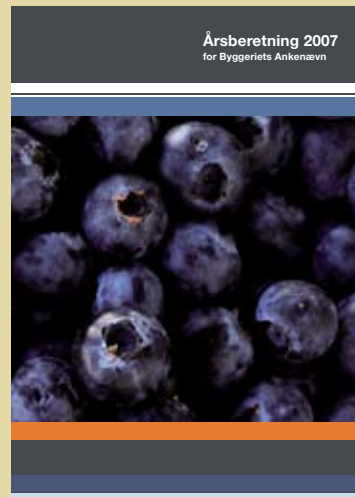
Flertal af forbrugere får medhold

Forbrugerne fik helt eller delvist medhold i 74 % af de sager, som blev realitetsbehandlet i Byggeriets Ankenævn sidste år. Det viser ankenævnets årsberetning for 2008, der netop er blevet offentliggjort

221 gange gav Byggeriets Ankenævn sidste år forbrugere helt eller delvist medhold i, at det håndværk, de havde fået udført, var for dårligt eller for dyrt. Det svarer til 74 % af de 298 sager, som Byggeriets Ankenævn realitetsbehandlede i 2008. I 7 % af tilfældene blev der indgået forlig mellem forbruger og virksomhed.

Byggeriets Ankenævn er et godkendt ankenævn, hvor forbrugere hurtigt og billigt kan få behandlet klager over håndværk og byggeri. Det sparer både forbrugeren og virksomheden for lange sagsbehandlingstider og større sagsomkostninger ved de almindelige domstole, forklarer sekretariatschef Gro Andersen, Byggeriets Ankenævn, og henviser til, at det i gennemsnit tager 4,7 måneder at behandle en sag i ankenævnet.

Byggeriets Ankenævns årsberetning for 2007

Byggeriets Ankenævns årsberetning for 2007

Salg af ukrainske tækkerør - god kvalitet

Tækkemand
KURT N. SEGALL ApS

Malmose 11, 5540 Ullerslev

Tlf. **65 36 11 77**

Bil 40 18 30 25

Fax 65 36 11 49

E-mail: taekkefirmaet-segall@mail.dk

Web: www.taekkefirmaet-segall.dk

TILSLUTTET
byg
garanti
www.byggaranti.dk

TÆKKESOFA FRA STRÅMANDEN.DK

Tækkesofaer er klart den bedste måde til at hænge ud på taget, hvis du skal tække på en effektiv brandsikring. Fås i luksus blød lægtemodel for effektiv fodhvile og i en skrabet ukomfortabel model i aluminium kaldet rivejern. Broholdere i aluminium, tækkebroer i blød ekstravagant lægtemodel i egen udførsel. Læg mærke til sikkerhedsskoene og den afslappede fodstilling.

Desuden føres et specialudviklet bukkestillads fra VINDERUP specielt velegnet til tækkearbejde, nu med mulighed for klimaoverdækning.

Tlf 56 21 71 56

Priser kan ses på

STRÅMANDEN.DK

Undersøgelse underbygger betydningen af hældningen

opfør. dato	N	S	Ø	V	kvotient	strå vinkel	tag vinkel	grå zone	slidlag	tagtykkelse	rør-længde	diam	relativ diam	vægt af slidlag	rumvægt g/m ³	vandprocent
22 06 01		39,8			39,8	30,6	47,5	2,5	19,8	38	180	7	4,8	12,078	0,61	15,5
29 11 01	36				36	32	50	3	18	40	175	5	4,8	9,72	0,54	16,9
27 08 01			33		33	31	50	4	22	40	200	7	5,6	11,44	0,52	17,1
10 08 01				31	31	20	45	3	15	30	200	7	6,1	10,5	0,7	15,2
10 05 01				28	28	28	45	3	14	30	150		4,5	8,68	0,62	15,5
10 05 01			28		28	28	45	3	14	30	150	4	4,5	6,44	0,46	15,5
29 11 01	27		*		27	34	52	4	18	43	195	7	6,9	10,62	0,59	12,4
10 05 01				27	27		42	4	18	30		4	3,3	9	0,5	18,1
20 09 00	24,5				24,5	35	50	4	14	31	190	7	5,4			17,2
22 06 01	23,4				23,4	27,6	47,5	5	19,5	38,5	210		4,8	11,895	0,61	15,5
26 03 01	23				23	31	45	6	23	42	210	12	5,9	12,65	0,55	16
23 03 01				22,6	22,6	32	45	4,5	17	32	200	10	6,8	7,48	0,44	13,6
30 05 01	21,2				21,2	27	45	6,5	23	42	205	10	5,7	10,35	0,45	16
23 03 01	20,4				20,4	30	50	4,5	17	35	180	8	4,6	10,54	0,62	13,3
27 04 01		20,4			20,4	20	47	5	17	30	130	5	4,5	9,52	0,56	15
10 08 01	18,6				18,6	24,8	48,6	8	24,5	52,5	180		5	13,23	0,54	16,3
23 04 01	18,5				18,5	28	45	5,5	17	30	180	11	7,4	8,5	0,5	13,3
10 08 01		18,3			18,3	24,5	50	8	24	53	200		5	12,96	0,54	16,3
23 03 01				18	18	32,5	50	4,5	15	32	170	8	5,7	7,5	0,5	15,5
18 09 01			17,5		17,5	27,6	40,5	6,5	17,5	41	170	5,5	5,9	9,1	0,52	17,3
			16,8		16,8	22,6	42,2	5	14	29,5	180	7				17,2
23 03 01	14,3				14,3	21,5	45	9	22	35	120	5				
06 09 01	13,3				13,3	25	44	9	20	39	200	6	4,9	10	0,5	16,8
30 05 01			13		13	22	45	5,5	12	36	165	5,5	5,5	7,92	0,66	15,4
06 09 01	12				12	19	43	8	16	44	200	5				
22 06 01	8,5				8,5	31	48,8	13	18,5	35,5	190	5,5	5,2	9,25	0,5	15,6
		7,2			7,2	27,1	44,3	10	12	25	140	6				17,2
					0								5		0,5	13,2
					0											

Af tækkemand Finn Guld

En ny undersøgelse af kvaliteten i 27 tage, der blev lagt i 2000 og 2001, fører frem til en række interessante konklusioner. Blandt dem er disse tre: 1. Tage med en stor stråvinkel ligger med betydelig overvægt i den bedste ende med størst levetid, 2. Tage, der ligger åbent og på bakketoppe, holder længere, selv om stråkvaliteten ikke er særlig god, 3. Hvis kvaliteten af tagrør er "god", kan det bedre holde til en lavere stråhældning.

Første rapport i 2001

På seminaret i januar i Hadsten gennemgik vi resultatet af en undersøgelse af 27 stråtage, som ved opførelsen var blevet testet og tjekket for alt, hvad man dengang kunne tænke sig til. Undersøgelsen blev ledet af Koncepter Torsten Reffstrup og mundede ud i en rapport om økologiske tækkematerialer, som i 2001 blev uddelt til alle i DTL. Rapporten indeholdt beskrivelser og målbare enheder, som tagrørens oprindelsesland, længder, rumvægt,

vandprocent ved oplægningen og diameter. Hertil havde tækkemændene, som havde oplagt tagrørene vurderet vægtykkelse, spændstighed, mørhed, rethed og farve. I vurderingen var '1' ringest og '5' bedst. Der er lagt referencetagrør på lager fra disse tage.

Kontrol i 2008

Her i efteråret har medlemmer af DTL været ude og kontrollere de 27 tage. Vi undersøgte hældningen på tagfladerne, hældningen på strået i stødet, hvor dybt den biologiske nedbrydning var nået, tagtykkelse og slidlagets tykkelse. Vi prøvede at måle fugten for hver 5 cm inde i taget, rørlængden, hvor hård overfladen på taget var, hvor hurtigt 1 dl vand nåede tagskægget. Vi forsøgte at bedømme underkonstruktionen, om den var åben eller lukket, om der var dampspærre, og vi beskrev omgivelserne, om der var læ eller åbent. Vi målte i tagskægget, i svajen og i taget lige under rygningen.

Resultaterne

Rapportens resultater og resultaterne

fra vores undersøgelse har jeg sammenholdt i et regneark, som du kan få tilsendt ved at sende en mail til mig på post@finnguld.dk. Af ressourcemæssige årsager har jeg kun brugt resultaterne af målingerne i svajen.

For at kunne rangordne tagene har jeg her efter sammenlignet forholdet mellem den biologiske nedbrydning (her kaldet gråzonen) og slidlaget samt det antal år, som nedbrydningen har taget. $X = \text{år til måling} \cdot \text{slidlag/gråzonen}$. Dette har jeg kaldt holdbarhedskvotienten. Jo højere kvotient jo længere holdbarhed. Jeg har fordelt holdbarhedskvotienten på de respektive tagsider N, S, Ø og V. De bedste tage er farvet grønne, og de dårligste er farvet brune.

Fingerpeg

Det er svært at drage endegyldige konklusioner ud af skemaet, men man kan godt få nogle fingerpeg. Jeg vil vove at komme med nogle:

- Tage med en stor stråvinkel ligger med betydelig overvægt i den bedste ende med størst levetid.

tørstof	væg tyk	spændstigt	mørhed snit	mørhed lav	rethed	farve	overflade	underkonstruktion	omgivelser	oprind. land
84,5	4	4	4	3	3,5	3	hård	1	åben	ru
83,1	2	2	2	2	2		blød	1	åben	tyr/po
82,9	3	5	3	2	4	4	hård	2,3	åben	tyr/blandet
84,8	4	4	5	3	5	4	hård	1	skygge	po
84,5	3	4	4	2	3	3	hård	2	åben	Est
84,5	3	4	4	2	3	3	hård	2	åben	Est
87,6	3	4	3	2	3,5	3	hård	2,3,5	læ	ung/tyr
81,9	3	3,5	3	2	4,5	3	hård	2	læ/skygge	po
82,8	4	3	4	4	4	4	blød	2,3,5	åben	Dk/Po
84,5	4	4	4	3	3,5	3	hård	1	læ/skov	ru/po/ung
84	3	3	3	3	4	3	blød	3,5	åben/læ	est/po
86,4	4	3	5	3	2,5	3	blød		skov	Tyr.
84	4	2	5	4	3	4	blød	3,5	lukket	Tyr.
86,7	2	4	2	2	2	4	blød		skov	Ung
85	4	4	4	3	4	5	blød	2	åben	dk, limf
83,7	3	4	3	3	3,5	4	hård	2	åben	po
86,7	3	4	3	2	3,5	4	blød		lukket	PO/Dk
83,7	3	4	3	3	3,5	4	hård	2	åben	po/ung
84,5	3	3	3	2	4	5	blød		skov	est
82,7	5	5	5	5	5	4	hård			ru/tyr
82,8			3				blød	1	åben	Dk
							blød		åben	
83,2	4	4	4	3	3	4	blød	2,5	åben	ung
84,6	3	3	3	2	3,5	3	blød	1		po/ung/fr/dk
							hård	1,2	læ	tyr/blandet
84,4	3	3	3	3	3	3	svampet			ung
82,8			3		3		blød	1	åben	Dk
86,8	3	4	3	3	3,5	2				Est
					4					

Hvis du ønsker regnearket tilsendt som fil skal du henvende dig på post@finnguld.dk

◀ Tabellen indeholder data, som blev indsamlet på stråttækte 27 huse i løbet af efteråret 2008. Stråtagene er lagt i 2000 og 2001

- Tage, der ligger åbent og på bakketoppe, holder længere, selv om stråkkvaliteten ikke er særlig god.
- Hvis kvaliteten af tagrør er "god" kan det bedre holde til en lavere stråhældning.
- I de 10 bedste tage er stort set alle landes tagrør repræsenteret.
- Umiddelbart er det for tidligt at sige noget om, at nordsider skulle holde længere, måske fordi nedbrydning af solen og vind går langsommere og måske først rigtigt virker på et nedbrudt strå.
- Det er alt for tidligt i at sætte år på de målte tages holdbarhed.

To sider

Der er to sider af nedbrydningen: Inder-siden, som viser hvor langt svampeangrebet er inde i taget (hvor langt vandet, som sætter svampene i gang, er trængt ind i taget), og den ydre nedbrydning hvor tagene tykkelse bliver mindre. På de målte tage var nedbrydningen af tagenes overflade ikke målbart mindre (der kunne optræde mosdannelser og algebelæg-

ning) med undtagelse af ét, hvor taget var så medtaget, at tækkemanden ikke ville sætte stigen til og undersøge taget.

På rette vej

Konklusionen af undersøgelsen er, at vi trods alt er på rette vej. Nedbrydning af stråttage er kompleks og indeholder mange parametre, der skal sammenholdes over en længere årrække, før vi får eksakt viden. Undersøgelsen betyder også, at vi er på rette vej ved at fokusere på stråhældning i stedet for ensidigt at fokusere på tagtykkelse og slidlagets tykkelse.

Fra myte til erkendelse

Men der er lang vej, før vi kan gå fra myter til erkendelse. Og der skal ædes kameler af de fleste af os. Men hvis dette skal blive eksakt viden/videnskab, må vi have flere tal fra flere tage til databanken. Det indsamlede materiale er simpelthen for lille til, at vi ved statistisk sammenligning kan uddrage "sandheden". Vi skal nok undersøge mindst fire gange så mange tage, og vi

mangler parametre for at finde eventuel fugtvandring gennem taget og dens indflydelse på nedbrydningen.

Som jeg ser det må vi undersøge alle de stråttage, som vi har oplagt i 2001 og 2005, og lægge dem i vores databank. Her kan vi så følge stråtagene hvert 4 år. Dette vil være en skelsættende gevinst for faget.

Her er så en kamel: Min gamle lærermester sagde altid, når jeg beklagede mig over rørkvaliteten: "Der findes ikke dårlige tagrør.... Kun dårlige tækkemænd." Den har jeg længe brugt som min egen. Nå ja- alt tyder jo på at det ikke altid passer. For øvrigt siger min gamle lærermester, at det har han aldrig sagt. Han sagde også: "Det fylder alt sammen!!! Medens han klappede det ene umulige bundt i efter det andet.

Materialet til at fortsætte og udvide undersøgelserne vil blive præsenteret på binnedagen på Sjælland. Samtidig vil vi få demonstreret de enkelte undersøgelser i praksis for at decimere måleuøjagtigheder.

Dansk Tækkemandslaug

Odensevej 169

5500 Middelfart

www.taekkelaug.dk

